

Fiscalisten betwijfelen of kabinet het lage btw-tarief gaat verhogen

Zodra de lasten op arbeid zijn verlicht, neemt animo om te hervormen af

Laurens Berentsen
Amsterdam

Het kabinet deelt volgend jaar € 5 mrd aan meevallers uit om de lasten op arbeid te verlagen, ongeacht of daar nog een belastinghervorming achteraan komt. Sommige fiscalisten vinden dat verstandig, anderen vrezen dat van de broodnodige stelselherziening weinig meer terecht komt zodra het zoet is weggegeven.

Arjo van Eijnsden, fiscalist bij EY, juicht het toe dat de lasten op arbeid volgend jaar worden verlaagd. 'De meevallers zijn er, en lastenverlaging op arbeid is gewoon hard nodig. Dat is goed voor de economie. De vraag is wel of je kunt spreken van een stelselherziening of dat dit een gewone lastenverlichting is. Voor een echte stelselherziening is meer tijd nodig. Daar zal de komende jaren verder aan moeten worden gewerkt.'

Ook hoogleraar fiscale economie Peter Kavelaars acht het verstandig dat het kabinet zijn voorstellen in drie stappen heeft opgedeeld, die los van elkaar hun beslag kunnen krijgen. De eerste stap is de lastenverlichting in 2016 voor werkenden. 'Je moet het één niet laten, omdat het ander niet lukt', aldus de hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam die lid was van de commissie-Van Dijkhuizen. Die commissie adviseerde over de belastinghervorming.

Kavelaars vindt het belangrijk dat de lagere lasten op arbeid niet alleen bij werknemers, maar ook bij werkgevers terecht komen. 'Lagere lasten voor werkgevers leiden sneller tot het aannemen van meer personeel', zegt hij. Het kabinet stelt een loonkostensubsidie voor van € 500 mln voor werkgevers die werknemers aannemen op of rond het minimumloon. 'Over dat bedrag valt te discussiëren, maar er is in ieder geval aan gedacht', aldus Kavelaars.

De lastenverlichting van € 5 mrd uit beschikbare meevallers kan volgens beide fiscalisten slechts een begin zijn van de lastenverlaging op arbeid. De loonheffing, loonbe-

Verstandig

'Lagere lasten voor werkgevers, leiden tot het sneller aannemen van meer personeel'

Waarschuwing

'Verhoging btw-tarief zal een behoorlijk schok-effect geven'

lasting plus premies voor de volksverzekeringen, levert de schatkist op dit moment circa € 90 mrd op. 'Als we de concurrentiekracht echt willen versterken, moeten de lasten op arbeid met nog eens € 5 mrd omlaag', zegt Kavelaars.

De financiële ruimte voor verdere afname van de arbeidslasten moet komen uit de voorgestelde inperking van het lage btw-tarief, zeggen Kavelaars en Van Eijnsden. Precies daar wringt volgens hoogleraar sociale en fiscale regelgeving Koen Caminada de schoen: het kabinet wil in stap twee van zijn plan de hogere opbrengst uit de omzetbelasting grotendeels teruggeven aan de belastingsbetalers met een algemene verlaging van de inkomstenbelasting.

Zo'n ongerichte lastenverlichting levert echter geen werkgelegenheid op, aldus de Leidse hoogleraar. Het voorspelbare verzet tegen de btw-verhoging is intussen een feit, terwijl het kabinet daar volgens hem zonder extra banen weinig tegenin kan brengen. Caminada vergelijkt de aanpak van het kabinet met een schooljuf die de kinderen vraagt of zij eerst een schoolreisje willen maken, taal en rekenen willen doen of hun tafels willen opruimen.

De wetenschapper had liever gezien dat het kabinet was begon-

Een kapper valt nu nog onder het lage btw-tarief van 6%.

FOTO: TOM VAN LIMPT/HH

“**'Het risico van het zoet naar voren halen, is dat het zuur op de lange baan wordt geschoven'**

Edwin Heithuis, hoogleraar fiscale economie.

nen met verhoging van de btw in ruil voor lastenverlaging op arbeid. Hij vermoedt dat de coalitie bewust heeft gekozen het zoet nu al uit te delen en betwijfelt of VVD en PvdA serieus van plan zijn de btw te verhogen.

Extra btw-opbrengst gebruiken om de arbeidskosten te verlagen, versterkt de Nederlandse exportpositie, zegt Caminada. Dat argument blijft volgens hem vaak onderbelicht. Voorveruit het grootste deel van de export maakt de hoogte van het Nederlandse btw-tarief niets uit, omdat de omzetbelasting aan de grens wordt verrekend. Lagere arbeidskosten daarentegen, drukken de prijs van Nederlandse waar in het buitenland.

Edwin Heithuis, hoogleraar fiscale economie aan de Universiteit van Amsterdam en verbonden aan adviesorganisatie BDO, deelt de kritiek op het opgeknipte stappenplan van het kabinet. 'Het risico van het zoet naar voren halen, is dat het zuur op de lange baan wordt geschoven', zegt hij. 'Lastenverlichting wil iedereen, maar het komt dan niet meer van hervormen, omdat je daar smeerolie voor nodig hebt, die dan al is uitgegeven.'

Als het lage btw-tarief op de schop gaat, waarschuwen Van Eijnsden en Kavelaars ervoor dat in één keer van 6% naar 21% te verhogen.

'Ik kan me haast niet voorstellen dat dit gebeurt', zegt Van Eijnsden. 'Dat geeft een behoorlijk schok-effect.' Heithuis waarschuwt juist voor een gefaseerde verhoging: 'Dan loop je het risico dat halverwege wordt gestopt met het invoeren van één uniform tarief. Je primaire doel, een eenvoudiger systeem, gaat dan verloren.'

Het oordeel over meer gemeentebelastingen, het derde pakket van het kabinetsplan, varieert van 'ambivalent' tot 'volstrekt waanzinnig'. Met telkens hetzelfde argument: uitvoeringsproblemen. Heithuis vreest het gebrek aan deskundigheid als de bijna vierhonderd Nederlandse gemeenten een groter belastinggebied krijgen. Zijn collega-fiscalisten delen de ervaring dat lokale overheden in veel gevallen nu al de kennis en professionaliteit missen om de onroerendezaakbelasting goed uit te voeren.

Vereenvoudigingen en herzieningen van het belastingstelsel hebben de experts nog niet voorbij zien komen. 'Ik hoop dat dit wel degelijk in het plan zit, want vereenvoudiging is hard nodig', zegt Van Eijnsden. 'Het kabinet is pakket vier vergeten: herzieningen van bijvoorbeeld de toeslagen, de zelfstandigenaftrek en de fiscale regels voor directeuren-grotaandeelhouders', aldus Caminada.

